

Falu kommun
info@falun.se

Östra skolan
per.gilén@falun.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Östra skolan
i Falu kommun

Tillsyn av Östra skolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Falu kommun under hösten 2011 och våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Östra skolan besöktes av Skolinspektionen den 18–19 oktober 2011.

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att Östra skolan utgör en trygg lärandemiljö där eleverna trivs. Dock ges inte samtliga elever förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Under året har ett intensivt utvecklingsarbete för att implementera Lgr 11 i verksamheten genomförts. Däremot saknas i nuläget ett systematiskt kvalitetsarbete på skolnivå där både kunskapsresultat och värdegrundsarbete följs över tid och analyseras samt där åtgärder för att förbättra verksamheten läggs fast. Det finns heller ingen aktuell dokumentation av kvalitetsarbetet på skolnivå. Därmed saknas en viktig förutsättning för gemensam analys och diskussion om vilka åtgärder som behöver vidtas för att förbättra kunskapsresultaten.

Vidare behöver det pedagogiska ledarskapet stärkas och strukturer skapas för att utveckla undervisningen så att den bättre anpassas efter elevernas intressen och behov. Lärarna behöver i högre grad ge eleverna stöd och stimulans. Skolan har dock fungerande rutiner för att uppmärksamma, utreda och ge särskilt stöd.

Skolan behöver utveckla och planera verksamheten så att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Processen kring elevernas individuella utvecklingsplaner behöver också utvecklas, dels som ett led i det aktiva lärarstödet för att förbättra kunskapsresultaten, dels för att ge eleverna förutsättningar för att kunna ta ansvar och ges möjlighet till ett aktivt inflytande.

Skolan har organiserat undervisningen i åldershomogena klasser vilka i flertalet ämnen undervisas av en klasslärare. Detta är ett medvetet val utifrån att eleverna ska möta så få lärare som möjligt. I några fall undervisar klasslärarna i ämnen som de inte har utbildning för. Skolan behöver därför i högre grad anpassa organisationen så att eleverna undervisas av lärare med adekvat utbildning.

I samband med faktagranskningen av beslutet anger rektorn att ett kvalitetsarbete har inletts där en rad åtgärder vidtagits av rektor och lärare i syfte att ut-

veckla utbildningen. Dessa insatser kommer att granskas av Skolinspektionen i samband med uppföljningen av detta beslut.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som Falu kommun måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse och nå de nationella målen.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Östra skolan i Falu kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Falu kommun att senast den 15 augusti 2012 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Lärarna ger inte alla barn och elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med undervisning och lärande.

I detta ingår att:

- Lärarna anpassar undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande (1 kap. 4 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer).
- Lärarna ger elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling (3 kap. 3 § andra meningen skollagen).

Grundläggande värden och inflytande

Eleverna ges inte möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med grundläggande värden och inflytande.

I detta ingår att:

Utformningen av inflytandet anges i planeringen av verksamheten och skolan har en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad (1 kap. 10 §, 4 kap. 14 § skollagen, Lgr 11 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande).

– Eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hålls informerade i frågor som rör dem (4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar).

Trygghet och studiero

Skolenhetens plan mot kränkande behandling anger inte vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

I detta ingår att:

– Det vid skolenheten finns en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp (6 kap. 8 § skollagen).

Bedömning och betygssättning

De skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna avser inte elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.

I de individuella utvecklingsplanerna framgår inte vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

– De skriftliga omdömena avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven (10 kap. 13 § skollagen).

– Det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte sitt ansvar som pedagogisk ledare och chef och verkar för att utbildningen utvecklas.

Rektorn ansvarar inte för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

- Rektorn har god kunskap om det inre arbetet i skolan och verkar särskilt för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen (2 kap. 9 §, 4 kap. 4- 5 §§ skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar).
- Rektorn ser till att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen (Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar).
- Rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4 § skollagen).
- Kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet(4 kap. 4 § skollagen).
- Rektor tar ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen (4 kap. 6- 7 §§ skollagen).

Personalkompetens

All personal vid skolenheten har inte utbildning och kompetens för de uppgifter de ska bedriva.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med personalkompetens.

I detta ingår att:

- De lärare som används har utbildning för den undervisning de ska bedriva (2 kap. 13-15, 17-19 §§ skollagen, 2 kap. 3 § 1985 års skollag, 33 § lag om införande av skollagen).

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Bedömning:

Lärarna ger inte alla barn och elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Motivering:

I skollagen anges att lärarna ska anpassa undervisningen efter elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande samt att elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ska få ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Vid intervjuer med rektor och lärare medges att anpassningen av undervisningen efter elevernas behov behöver utvecklas vid skolan. Enligt lärarna genomförs undervisningen vanligen med samma innehåll och samma arbetsuppgifter för alla elever i en klass. Lärarna uppger vidare att de tycker att det är svårt att stimulera eleverna som vill nå längre än de grundläggande kunskapskraven och att de skulle behöva vägledning för att hitta verktyg för detta.

Sammanfattningsvis visar utredningen att lärarna inte ger alla barn och elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Falu kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

1 kap. 4 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande

Bedömning:

Eleverna ges inte möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen.

Motivering:

I skollagen och läroplanen anges att eleven ska ges ett aktivt inflytande över utbildningen och att de ska ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Vid intervju med rektor framkommer att elevernas inflytande över utbildningen är olika i klasserna och beroende av vilken lärare man har. Det framkommer vidare att skolan saknar en övergripande planering för hur eleverna ska ges inflytande i förhållande till deras ålder och mognad. Detta bekräftas vid intervju med lärare. Lärarna uppger att de inte gör tillräckligt inom detta område och att de skulle behöva utveckla elevinflytandet genom att bland annat lära av varandra. Som exempel ges undervisningen i slöjd där eleverna får genomföra egna idéer och där arbetsprocessen är i fokus. Eleverna uppger vid intervju att de i övriga ämnen i stort sett inte får bestämma om något i undervisningen.

Sammanfattningsvis visar utredningen att eleverna inte ges möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Falu kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

1 kap. 10 §, 4 kap. 9 §, 14 § skollagen

Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Bedömningsområde: Trygghet och studiero**Bedömning:**

Skolans plan mot kränkande behandling anger inte vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering:

I skollagen anges att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Vidare anges att planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under det kommande året.

Vid dokumentstudier framkommer att skolans plan mot kränkande behandling, som bland annat redogör för skolans främjande insatser, kartläggning samt förebyggande åtgärder, saknar en redogörelse för vilka åtgärder som vidtagits föregående år och specifika åtgärder som skolan avser att vidta under läsåret utifrån gjord kartläggning av elevernas arbetsmiljö.

Sammanfattningsvis visar utredningen att skolans plan mot kränkande behandling inte anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Falu kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

6 kap. 8 § skollagen

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning**Bedömning:**

De skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna avser inte elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.

I de individuella utvecklingsplanerna framgår inte vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering:

I skollagen anges att läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan ska ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Av dokumentstudier framkommer att skolans skriftliga omdömen ibland saknar uppgifter om vilka kunskapskrav som ska uppnås under läsåret. Även bedömningen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven är bristfällig. Vidare framkommer att skolans insatser för att eleven ska stimuleras att nå så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar är otydliga. Insatserna är ofta formulerade så det framstår som om endast eleven har ansvaret för sin kunskapsutveckling.

Utredningen visar att de skriftliga omdömena inte visar elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven. Utredningen visar också att av de individuella utvecklingsplanerna inte klart framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Falu kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning:**

Rektorn tar inte sitt ansvar som pedagogisk ledare och chef och verkar för att utbildningen utvecklas.

Rektorn ansvarar inte för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

Rektorn ska enligt skollagen och läroplanen ta sitt ansvar som pedagogisk ledare och chef och verka för att utbildningen utvecklas, se till att det dagliga arbetet är inriktat mot elevernas utveckling och lärande och mot att de nationella målen uppfylls. Rektorn ska vidare ha god kunskap om det inre arbetet i skolan och se till att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella styrdokumenterna och får kontinuerlig pedagogisk ledning. Rektorn ska också ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätta resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn ska enligt skollagen ta ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen.

Tillsynen visar att rektorn inte sett till att skolans undervisning är planerad så att anpassning av undervisningen efter elevernas behov sker. Rektorn har heller inte sett till att elevinflytandet har planerats in i verksamheten så att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Lärarna anger i intervju att de skulle vilja ha ett tydligare pedagogiskt ledarskap med riktlinjer för hur de tillsammans ska utveckla undervisningen.

I intervju med rektorn framkommer att det på skolan inte bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete enligt författningarnas krav. Skolan har inte dokumenterat sitt kvalitetsarbete sedan år 2009. Enligt rektorn har man läsåret 2009/2010 fått signaler från förvaltningsledningen om att inte göra någon kvalitetsredovisning utan istället avvakta ett centralt digitalt system där lärarna ska lägga in uppgifter om elevernas resultat m.m. Detta arbete har dock inte kommit igång. I intervju med lärarna framkommer att intentionerna från ledningen är att arbetet ska bli mer systematiskt, men att man inte är där ännu. Detta får även konsekvenser för arbetet med elevinflytande och individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen, vilket bedöms under andra rubriker i detta beslut.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans pedagogiska ledning och utveckling av utbildningen samt det systematiska kvalitetsarbetet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Falu kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

2 kap. 9 § , 4 kap. 4-7 §§ skollagen,

Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Bedömningsområde: Personalkompetens**Bedömning:**

All personal vid skolenheten har inte utbildning och kompetens för de uppgifter de ska bedriva.

Motivering:

Enligt skollagen ska personalen vid skolan ha utbildning och kompetens för de uppgifter de ska bedriva.

Vid intervjuer med rektor och lärare framkommer att ämneskompetensen hos vissa lärare inte är fullständig för undervisningen i de högre årskurserna på skolan. Det är framförallt i matematik och hemkunskap det saknas ämneskompetens. Skolan har organiserat undervisningen i åldershomogena klasser vilka i flertalet ämnen undervisas av en klasslärare. Detta är ett medvetet val utifrån att eleverna ska möta så få lärare som möjligt. I några fall undervisar klasslärarna i ämnen som de inte har utbildning för. Skolan behöver därför i högre grad anpassa organisationen så att eleverna undervisas av lärare med rätt utbildning.

Sammanfattningsvis visar utredningen att all personal vid skolan inte har utbildning för den undervisning de bedriver. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Falu kommun föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning:

2 kap. 13 § första stycket skollagen

Bakgrund

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Östra skolan redovisar elevernas måluppfyllelse i årskurserna 3, 4, 5 och 6 i alla ämnen till skolförvaltningen i Falu kommun. Av Östra skolans senaste rapport, från juni 2011, kan utläsas att ett flertal elever inte når målen i svenska, engelska och matematik samt att enstaka elever inte når målen i andra ämnen. Skolinspektionen pekar i detta beslut på ett antal områden där skolan behöver vidta åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat.

Resultat av värdegrundsarbete

Vid tillsynen framkommer inget annat än att skolans värdegrundsarbete fungerar väl. Skolan har väl förankrade rutiner för arbete mot kränkande behandling. Eleverna besvarar en elevenkät varje termin och deltar i klassvisa diskussioner. Skolans elevråd deltar i analys av kartläggning på skolan. Den senaste elevenkäten visade att några elever på mellanstadiet inte var helt nöjda med hur skolans ordningsregler följs. Dock innehåller skolans plan mot kränkande behandling ingen redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta under läsåret utifrån kartläggning och enkät.

Beskrivning av Östra skolan

Skolan består av 13 klasser i årskurserna 1 - 6 och tre förskoleklasser. Antalet elever uppgår totalt till 334. Undervisningen bedrivs i åldershomogena grupper. Skolans pedagoger arbetar i fyra arbetslag, varav tre består av personal i förskoleklass upp till årskurs 2 och ett arbetslag för årskurserna 3 - 6. De tre arbetslagen i förskoleklass upp till årskurs 2 har ett organiserat samarbete med personalen i fritidshemmet.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsrådet Ingrid Åsgård deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Håkan Eilard
Enhetschef

Kristina Dhenstrand
Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Skolinspektionen

Bilaga 2

2012-04-17

3 (14)

Dnr 43-2011:1667